

Nieuwsbrief Slachtofferbeleid

Nr 47, December 2010

In dit nummer

Actueel

- *Welkom! bij het ministerie van Veiligheid en Justitie*
- *Benoeming directeur Slachtofferhulp Nederland*

Actueel project VPS

- *Nieuwe Schaderegeling*

Actueel organisaties

- *Interview met de directeur Schadefonds
Geweldsmisdrijven Nina Huygen*

Actueel Beleid

- *Spreekrecht*

Actueel Internationaal

- *Het Europees beschermingsbevel*

*** 01-01-2011* De nieuwe wet
Versterking Positie Slachtoffers
treedt in werking !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!**

De Nieuwsbrief Slachtofferbeleid wordt tweemaandelijks verspreid en is bedoeld om betrokkenen bij het slachtofferbeleid op de hoogte te houden van actuele ontwikkelingen. Meer informatie over het slachtofferbeleid is te vinden op www.slachtofferloket.nl.

Actueel

- **Welkom! bij het ministerie van Veiligheid en Justitie**

Nieuwsbericht | 19-10-2010

Maandag 18 oktober 2010 stelden minister Ivo Opstelten en staatssecretaris Fred Teeven zich voor aan zo'n 300 medewerkers van Veiligheid en Justitie. Een kleine impressie in woord en beeld. Het nieuwe ministerie van Veiligheid en Justitie wordt één van de grootste werkgevers met 90.000 medewerkers. Een uitdaging voor de nieuwe bewindslieden, die er duidelijk zin in hebben. Beide heren waren blij met de hartelijke ontvangst en stelden zich enthousiast voor.

Inspannen voor een veiliger Nederland

Minister Opstelten zei zich vanaf zijn binnenkomst op het departement thuis te voelen. Hij benadrukte dat veiligheid allereerst de verantwoordelijkheid is van burgers en ondernemers zelf. Uitvoering geven aan het regeerakkoord, betekent prioriteit voor grotere veiligheid op straat, in de wijk en in de publieke ruimte. "Hierbij gaat het er om de betrokken overheden op één lijn te krijgen", volgens de minister. Hij wil de kaders voor de overgang naar een nationale politieorganisatie vaststellen en sprak zijn vertrouwen uit in de deskundigheid van het departement. Ten slotte riep hij alle medewerkers op zich in te spannen om kwaliteit te leveren en zo brede steun in de Tweede Kamer te verwerven voor de plannen van het kabinet om Nederland veiliger te maken.

Nu 'aan de andere kant'

Staatssecretaris Teeven stelde zich aan de departementsmedewerkers voor als het voormalige Kamerlid dat lastige vragen stelde op het terrein van Justitie. Hij zei het bijzonder te vinden om als man van de praktijk nu 'aan de andere kant' te mogen werken aan een veiliger Nederland. Daarbij noemde hij enkele thema's waarvoor hij zich als parlementariër sterk had gemaakt: een betere positie voor slachtoffers van misdrijven om schade vergoed te krijgen en meer bescherming van burgers en ondernemers die zich verweren bij overvallen en inbraken.

Andere onderwerpen waren het nieuwe strafrecht voor jongeren van 15 tot 23 jaar en de invoering van de strafdienstplicht. Hij zei uit te zien naar de samenwerking met de medewerkers van het departement.

Snel aan de slag

Nog voor de kennismaking met het bestuursdepartement, waren de bewindslieden al aan de slag gegaan. Direct na de beëdiging op donderdag 14 oktober snelden de nieuwe minister en staatssecretaris zich naar het bestuursdepartement aan de Schedeldoekshaven voor de overdracht met oud minister Hirsch Ballin en secretaris generaal Demmink. Daarna schoven de heren direct aan bij hun eerste ministerstafoverleg.

- **Benoeming directeur SHN**

Met het vertrek van Jaap Smit als algemeen directeur bij de stichting Slachtofferhulp Nederland is er door de Raad van Toezicht gezocht naar een geschikte opvolger. Het voorstel van de Raad van Toezicht om Harry Crielaars te benoemen als algemeen directeur Slachtofferhulp Nederland is door de Minister van Justitie goedgekeurd. Harry zal officieel op 1 december 2010 beginnen.

Actueel project VPS

- **Nieuwe Schaderegeling**

Op 26 april is door het project Slachtofferzorg van de politie en het slachtofferloket Utrecht een landelijk bijeenkomst georganiseerd met als thema de nieuwe schaderegeling. Naast vele schadebemiddelaars van politie (de doelgroep) waren ook enkele OM-ers aanwezig. De nieuwe schaderegeling is uitvoerig aan de orde gekomen en besproken, waarbij goede tips en aanbevelingen uit de zaal kwamen. Alle plussen en minnen zijn goed naar voren gekomen: voor de één betekent de nieuwe regeling een vooruitgang en de ander moet een stapje terug doen. In sommige korpsen gaat men vrij ver met het tot stand brengen van een schaderegeling (inclusief betalingstermijnen) en in andere

korpsen doet men dat in mindere mate. De schaderegeling heeft als doel de geleden materiele schade financieel af te handelen ongeacht de zaak voor vervolging in aanmerking komt. Algemeen uitgangspunt is dat de schade, in het belang van het slachtoffer, zo vroeg mogelijk in het strafproces wordt geregeld. De politie vraagt tijdens het onderzoek of het slachtoffer schade heeft geleden. De politie kan eenvoudige zaken met weinig schade binnen de daarvoor gestelde criteria zelf afhandelen. De vaststelling van de schade gebeurt op een gestandaardiseerde, transparante en uniforme wijze. Minder eenvoudige zaken zullen door de politie onderbouwd in het procesverbaal met het dossier worden overgedragen aan het Openbaar Ministerie (OM). Wanneer de schaderegeling niet tot stand komt kan het slachtoffer zich voegen als benadeelde partij middels een schadeopgaveformulier. Slachtofferhulp Nederland (SHN) kan hierbij ondersteuning bieden.

Er zijn tussen het OM en de politie duidelijke afspraken gemaakt over de onderlinge verantwoordelijkheden per fase. Er wordt door de politie gewerkt met de slachtoffermodule van de basisvoorziening handhaving (BVH). Dit ICT-component is tijdens de landelijke bijeenkomst uitvoerig besproken omdat er op enkele punten van het systeem aanpassingen gewenst waren. Vanuit een aparte werksessie met materiedeskundigen is men gekomen tot een aantal wijzigingsvoorstellen. Met deze wijzigingen is de slachtoffermodule een prima tool ter ondersteuning van de schade-regelaars en hoeft er niet meer met 'schaduw-systeempjes' gewerkt te worden. Het geïntegreerd proces systeem van het OM (GPS) zal dit systeem moeten gaan ondersteunen.

Ondertussen is de regeling definitief geworden en zijn de wijzigingsvoorstellen voor BVH ver in de besluitvorming. Realisatie zal niet per 1 januari een feit zijn, maar in de loop van 2011 zullen de wijzigingen in een release of hotfix opgenomen worden.

Meer informatie over dit onderwerp op www.slachtofferloket.nl

Actueel organisaties

- Interview met de directeur schadefonds geweldsmisdrijven drs. N.D. Huygen.

Nina Huygen is op 16 augustus 2010 aan de slag gegaan als directeur bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM). Hoogste tijd dus om eens wat nader kennis te maken.

Haar motto:

"Uitgaan van de kracht van mensen".

• Wie is Nina en waar komt ze vandaan?

Nina was, na haar studie volkenrecht en politicologie in Amsterdam, vanaf 1997 werkzaam voor de IND. Binnen de IND werkte zij als beslisambtenaar, beleidsmedewerker, projectmanager, hoofd staf en vervolgens als manager van de afdeling asielaanvragen alleenstaande minderjarigen. Het was ook in deze periode dat Nina bij de verkiezing van "Jonge Ambtenaar van het Jaar" de Intermediair publieksprijs heeft gewonnen.

Na 11 jaar met veel voldoening werkzaam te zijn bij de IND kreeg Nina, enigszins onverwacht, de mogelijkheid te gaan werken als politiek assistent bij de toenmalige staatssecretaris van Justitie Nebahat Albayrak. Deze geweldige kans deed zich voor toen Nina nog druk bezig was met een stevige studie en zich tijdens een stage in Amerika inzette als vrijwilliger voor de Obama-campagne. Evengoed besloot Nina na afsluiting van de campagne de uitdaging aan te gaan. Wat volgde was een dynamische periode waarbij zij goed bekend raakte met het politieke krachtenveld en een brede blik ontwikkelde op Justitie.

• Wat was je motivatie te gaan werken voor het SGM?

Na de val van het kabinet-Balkenende IV besloot Nina niet zelf in de politiek verder te gaan. Haar voorkeur ging wel uit naar een maatschappelijk relevante functie met zo mogelijk de eindverantwoording. In gesprek met DP&O werd Nina gewezen op de vacature van directeur bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM). Het SGM was haar tot dan toe onbekend.

Zij verdiepte zich in de organisatie en het werkveld, voerde een aantal oriënterende gesprekken en besloot te solliciteren.

- **Wat is het SGM , waar staat het voor en welke rol heeft Nina?**

Vergoedingen aan slachtoffers van geweldsmisdrijven zowel voor materiele als van immateriële schade. De belangrijkste voorwaarden om in aanmerking te komen zijn dat er sprake is van een geweldsmisdrijf dat opzettelijk - en in Nederland - is gepleegd, dat het slachtoffer hierbij ernstige lichamelijke en /of geestelijk letsel heeft opgelopen en niet zelf medeschuldig is. Dit jaar gaat het SGM richting de 10.000 aanvragen waarbij men streeft naar een afhandeling binnen 16 weken.

Het schadefonds heeft deskundige medewerkers in dienst die de aanvraag in behandeling nemen. De praktijk leert dat de uitkering niet alleen een financiële ondersteuning biedt maar dat het ook als erkenning van het slachtofferschap wordt ervaren. Nina: "De meerwaarde van het SGM zit hem de benadering: wij zijn er voor het slachtoffer. Wij beoordelen het verhaal van elke persoon op zijn merites. Onze aanvragers voelen zich - vaak voor het eerst - echt gehoord. De erkenning van het slachtofferschap blijkt een belangrijke stap voor slachtoffers in het verwerken van hun leed, en in herstel van vertrouwen in het recht en de rechtsstaat. Zo kunnen zij weer terugkomen in hun kracht. Ik vind het heel mooi en belangrijk om daar een bijdrage aan te kunnen leveren."

Nina kwam in een organisatie terecht met ongeveer 65 medewerkers met wie ze, allen in een persoonlijk gesprek, uitgebreid kennis maakte: de juristen en en administratieve medewerkers, de collegae van de financiële en technische dienst, de afdelingshoofden, de secretaresse en de telefoniste. Zo deed zij een veelheid aan ideeën op, en raakte onder de indruk van de kennis en het enthousiasme van haar medewerkers. Deze integrale benadering is een goed fundament voor de toekomst. Hieruit blijkt ook de rol van Nina als echte people manager die met deze werkwijze veel draagvlak creëert door echt gebruik te willen maken van de aanwezige deskundigheid en competenties van de medewerkers.

"Ja, ook in mijn eigen organisatie ga ik uit van de kracht van mensen." Professionalisering, bewustwording van de eigen rol en een duidelijke positionering binnen de keten zijn de sleutelwoorden naar de toekomst.

- **Welke uitdagingen zie je voor de toekomst?**

Ondanks het feit dat SGM in zijn bijna 35 jarig bestaan veel heeft bereikt en betekend voor slachtoffers, komen twee belangrijke verbeterpunten naar voren. Allereerst blijkt uit onderzoek van bureau Van Montfoort dat veel slachtoffers onbekend zijn met het Schadefonds en om die reden geen aanvraag indienen. Ten tweede blijkt dat er veel onbekendheid is over het Schadefonds in de keten - de organisaties die slachtoffers (kunnen) doorverwijzen en organisaties waar het SGM informatie bij opvraagt voor het afhandelen van de aanvragen. Sommige medewerkers van die organisaties weten niet dat het SGM een wettelijke bevoegdheid heeft om informatie in te winnen. Anderen zijn weer onbekend met de voorwaarden waarbij een aanvrager in aanmerking komt voor een tegemoetkoming. "Daar ligt voor ons een uitdaging om aan te werken," aldus Nina. "In de keten moet helder zijn wat het SGM is en waar het voor staat." Zij gaat daarom investeren in het afsluiten van convenanten met ketenpartners om de informatie-uitwisseling en de bekendheid te verbeteren. "Daar zijn de slachtoffers, onze aanvragers, mee gebaat. Het mag eigenlijk niet voorkomen dat slachtoffers van een geweldsmisdrijf uit onwetendheid het SGM niet weten te vinden."

De keuze wel of geen gebruik te maken van deze mogelijkheid blijft natuurlijk altijd bij het slachtoffer zelf. “Wij moeten niet gaan denken voor het slachtoffer. Ook hierbij geldt: uitgaan van de kracht van mensen.”

- **Wat wil je tot slot meegeven?**

Het SGM heeft een duidelijke doelstelling voor de toekomst. Zichtbaar zijn voor de doelgroep en bekendheid bij de ketenpartners. “Ik hanteer daarbij het motto: uitgaan van de kracht van mensen. De mensen in mijn organisatie, de mensen die in de keten werken, en de slachtoffers zelf. Want allen samen zijn wij er voor het slachtoffer.”

Meer informatie over dit onderwerp op www.schadefonds.nl

Actueel Beleid

Spreekrecht.

Sinds 1 januari 2005 bestaat in Nederland het wettelijk spreekrecht voor slachtoffers en nabestaanden. Het spreekrecht geeft het slachtoffer of diens nabestaande het recht op de openbare terechtzitting te kennen te geven welke gevolgen het ten laste gelegde feit bij hem of haar teweeg heeft gebracht. Het spreekrecht kan uitgeoefend worden bij misdrijven met een strafdreiging van ten minste acht jaar en bij delicten die speciaal in art. 302 lid 2 WvSv worden genoemd. Voor slachtoffers die geen gebruik willen maken van het mondelinge spreekrecht, biedt de in mei 2004 ingevoerde schriftelijke slachtofferverklaring (ssv) een alternatief. De ssv wordt in het strafdossier gevoegd, waarna de officier van justitie of de rechter de ssv geheel of gedeeltelijk kan voorlezen, of alleen meldt dat het slachtoffer een verklaring heeft opgesteld.

Onlangs is een onderzoek naar het spreekrecht gepubliceerd. Voor slachtoffers is communicatie met de dader en met de rechterlijke autoriteiten de belangrijkste reden om gebruik te maken van het spreekrecht.

De wet voor slachtoffers en nabestaanden draagt bij aan het (begin van) herstel van emotionele schade door middel van erkenning.

Het spreekrecht is redelijk strikt afgebakend. Het slachtoffer of één nabestaande mag enkel over de gevolgen van het delict spreken. De staatssecretaris is voornemens het spreekrecht uit te breiden. De beperking tot het spreken van één nabestaande wordt opgeheven. En indien slachtoffers niet zelf in staat zijn te spreken, mag een slachtoffer zich laten vertegenwoordigen.

Uit onderzoek blijkt dat slachtoffers die al gebruik maakte van het spreekrecht tevreden zijn over de mogelijkheid en zouden het spreken ter zitting of het opstellen van een ssv doorgaans ook aan andere slachtoffers aanraden. Uitoefening van het spreekrecht levert hen erkenning op en het gevoel serieus te zijn genomen.

Meer informatie is te vinden op de site www.slachtofferloket.nl

Actueel Internationaal

Europees beschermingsbevel

De afgelopen weken is in Brussel gesproken over het voorstel voor het Europees beschermingsbevel (EB). Het Spaanse voorstel is om door middel van het EB een eenvoudige mogelijkheid voor slachtoffers te creëren om een bestaande beschermingsmaatregel als een contact- of locatieverbod in een andere lidstaat in te kunnen roepen. Het voorstel is voorgelegd aan het Europees Parlement (EP). Het EP heeft 230 wijzigingsvoorstellen op de tekst ingediend en een oriënterende stemming gehouden. De voorstellen van het EP die op een meerderheid kunnen rekenen zien vooral op de rechtsgrondslag, een brede reikwijdte van het instrument, mogelijkheden voor hoor en wederhoor, beroeps-mogelijkheden en recht op informatie en vertaling van stukken. Risico van allerlei processuele rechten is dat dit de doorlooptijd van een EB sterk vergroot. De door het EP voorgestelde termijn van 20 dagen voor tenuitvoerlegging van een EB en de plicht

slachtoffers de dag van de beslissing te informeren lijken praktisch gezien niet haalbaar. Opvallende punten in de amendementen zijn voorts de mogelijkheid dat het EB wordt uitgebreid naar familie van het slachtoffer, één Europees telefoonnummer en stimulering van zelfreguleringmaatregelen voor media ter bescherming van het privé-leven van slachtoffers. De Raad en het EP zullen de komende tijd verder onderhandelen over de tekst van het EB.

Met betrekking tot een herziening van het Europees kaderbesluit over de positie van slachtoffers wordt op dit moment door het departement van Veiligheid en Justitie een notitie voorbereid met daarin de standpunten van Nederland op een aantal onderdelen van het slachtofferbeleid. Deze standpunten zullen worden afgestemd met de betrokken organisaties in de strafrechtssketen en worden voorgelegd aan de Kerngroep Slachtofferbeleid in december van dit jaar.

Colofon

Dit is een publicatie van:
Ministerie van Veiligheid en Justitie | Directie Sanctie- en Preventiebeleid
Schedeldoekshaven 100 | 2511 EX Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
T 070 370 7086 | F 070 370 7250
e slachtofferbeleid@minjus.nl | www.slachtofferloket.nl